

Yeni Müfredat

II. DÖNEM

I. YAZILI

SINAVI

5

Sosyal Bilgiler
5. Sınıf

SINIF:

ADI-SOYADI:

Daha fazlası için
kare kodu okutunuz.

Mustafa PETEK

ÇANTA®
YAYINCILIK A.Ş.

2025/2026 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI
SOSYAL BİLGİLER DERSİ
II. DÖNEM I. YAZILI SINAVI

Adı ve Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

Puan:

1. Sümerler, gözlemleri kurarak sistematik bir şekilde gökyüzünü incelemişlerdir. Yıldızların hareketlerini, Ay ve Güneş tutulmalarını kaydetmişlerdir. Ayrıca Ay'ın evrelerini temel alan ilk ay takvimini geliştirmişlerdir.

Verilen bilgilere göre Sümerlerin hangi bilim dalında gelişim gösterdikleri söylenebilir? Yazınız. (5 P.)

Astronomi (Gök Bilimi) alanında gelişim gösterdikleri söylenebilir.

2. Başkentleri günümüzde Manisa'da (Salihli) bulunan Sardes'tir. Parayı icat ederek değiş tokuş usulüne son verdiler. Batı Anadolu'dan başlayıp Mezopotamya'ya kadar giden Kral Yolu'nu kullanmışlardır.

Buna göre hakkında bilgi verilen Anadolu medeniyetinin adı nedir? Yazınız. (10 P.)

Hakkında verilen Anadolu medeniyetinin adı "Lidyalılar"dır.

3. Demokrasi, halk yönetimi veya halkın devlet yönetiminde söz sahibi olması olarak ifade edilebilir. Demokrasinin birtakım temel nitelikleri bulunmaktadır.

Aşağıda verilen açıklamaların demokrasinin hangi ilkesi ile bağlantılı olduğunu yazınız. (20 P.)

	AÇIKLAMALAR	HANGİ İLKE?
a.	Bireyler düşüncelerinde ve davranışlarında hürdür. Herhangi bir kısıtlamaya veya zorlamaya bağlı olmaksızın düşüncelerini rahatça açıklayabilirler.	Özgürlük
b.	Devletin sunduğu hizmetlerden tüm vatandaşlar aynı şekilde yararlanır. Vatandaşlar arasında ayırım yapılmaz. Seçimlerde herkesin sadece bir oy hakkı vardır.	Eşitlik

4. Mustafa Kemal Atatürk, Türk milletinin modern ve demokratik bir yönetim şekline sahip olmasını istemiştir. Bu amaçla birtakım yeniliklere öncülük etmiştir.

Mustafa Kemal Atatürk'ün ülkemizde demokrasinin gelişip yerleşmesi için yaptığı yenilikler nelerdir? "2" tane örnek veriniz. (10 P.)

23 Nisan 1920'de TBMM'nin açılması, 29 Ekim 1923'te Cumhuriyetin ilan edilmesi ülkemizde demokrasinin gelişmesi için yapılan yenilikler arasındadır.

5. Devletine, milletine ve hayata karşı sorumluluklarını bilen, ülke sorunlarına duyarlılık göstererek çözümün bir parçası olan kişiler etkin vatandaş olarak adlandırılır.

Buna göre etkin vatandaşlık bilinciyle hareket eden kişilerin hangi tutum ve davranışlara sahip olmaları beklenir? "2" tane örnek yazınız. (10 P.)

Kanun ve kurallara uyar, seçimlerde oyunu kullanır, vergisini zamanında öder, dilekçe hakkını kullanır, demokrasiyi yaşam biçimi haline getirir vb.

6.

Mahallenizde çocukların güvenle oynayabilmesi için belediye tarafından park alanına yumuşak zeminli bir oyun alanı yapılmıştır. Ancak bazı kişiler, parkın yanındaki boş alanlar yerine araçlarını oyun alanının hemen kenarına park etmektedir. Bu durum, çocukların oyun oynarken araçların arasına girmesine ve kazaya uğrama riskinin artmasına neden olmaktadır.

Olayda anlatılan sorunu çözmek için etkin vatandaş olarak siz nasıl bir yol izlerdiniz? Açıklayınız. (10 P.)

Park alanına araç park edilmesinin tehlikeli olduğunu çevremdeki insanlara nazik bir dille anlatır ve bilinçlendirmeye çalışırdım. Sorun devam ederse durumu ilgili belediyeye veya zabıta ekiplerine bildirirdim.

7.

Mehmet, alışveriş yaparken ürünlerin etiket bilgilerini dikkatlice inceler, kalite ve fiyat karşılaştırması yapar. Satın aldığı ürünlerin fişini saklar. Üründe bir sorun çıkarsa, fişiyle birlikte satıcıya başvurarak hakkını arar.

Zeynep alışveriş sırasında ürünlerin içeriğini ve fiyatını kontrol etmez. Aldığı ürünlerin fişini almaz ya da saklamaz. Üründe bir sorun yaşadığında herhangi bir başvuruda bulunmadan ürünü kullanmaya devam eder ya da çöpe atar.

Verilen açıklamalarda Mehmet ve Zeynep'in davranışlarını etkin vatandaşlık kapsamında değerlendiriniz. (10 P.)

Mehmet'in davranışları etkin vatandaşlık bilincine uygundur. Çünkü haklarını korumakta ve sorun yaşadığında yasal yollarla hakkını aramaktadır. Zeynep'in davranışları ise etkin vatandaşlık bilincine uygun değildir.

8. Verilen ifadeleri haklar ve sorumluluklar bölümlerine uygun şekilde gruplandırınız.

Trafik kurallarına uymak 1	Eğitim almak 2	Sağlıklı beslenmek 3	Çevreyi temiz tutmak 4	Kültürel mirası korumak 5	Oyun oynamak 6
Haklarımız 2, 3, 6			Sorumluluklarımız 1, 4, 5		

9. Posta müdürü olan babam küçük bir ilçeye tayin edildi. Ben de lisede okuyorum. Yeni okul için kaydımı aldığım lisede kız öğrencilerin az olması dikkatimi çekti. Nedenini sorduğumda "Burada kız öğrenciler orta öğretime gönderilmez. Ya çalışmaya gönderilir ya da evlendirilir." şeklinde açıklama yaptılar.

Metinde anlatılan ilçede kız çocuklarının özellikle hangi temel hakkının ihlal edildiği söylenebilir? (5 P.)

Metinde bahsedilen çocukların "eğitim hakkı" ihlal edilmiştir.

10.

İsrail saldırıları altındaki Gazze'de çocuklar yaşanan gıda kıtlığını protesto etti. Gazze sokaklarında toplanan çocuklar, "Ekmek benim hayalim oldu!" yazılı pankartlar açtı. Elleriindeki kaşıkla boş tencerelere vuran küçük çocuklar, Gazze'deki saldırıları kınayan ve iyi bir yaşam talebini dile getiren çeşitli sloganlar attı. **(Genel Ağ Haberi)**

Gazze'deki çocukların "Ekmek benim hayalim oldu!" yazılı pankartlar açması temel insan haklarından hangisinin ihlal edildiğini gösterir? Yazınız. (10 P.)

"Ekmek benim hayalim oldu!" sözü Gazze'deki çocukların beslenme haklarının ihlal edildiğini gösterir.

KAZANIMLAR

1.	SB.5.3.3. Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkılarını karşılaştırabilme
2.	SB.5.3.3. Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkılarını karşılaştırabilme
3.	SB.5.4.1. Demokrasi ve cumhuriyet kavramları arasındaki ilişkiyi çözümleyebilme
4.	SB.5.4.1. Demokrasi ve cumhuriyet kavramları arasındaki ilişkiyi çözümleyebilme
5.	SB.5.4.2. Toplum düzenine etkisi bakımından etkin vatandaş olmanın önemine yönelik çıkarımda bulunabilme
6.	SB.5.4.2. Toplum düzenine etkisi bakımından etkin vatandaş olmanın önemine yönelik çıkarımda bulunabilme
7.	SB.5.4.2. Toplum düzenine etkisi bakımından etkin vatandaş olmanın önemine yönelik çıkarımda bulunabilme
8.	SB.5.4.3. Temel insan hak ve sorumluluklarının önemini sorgulayabilme
9.	SB.5.4.3. Temel insan hak ve sorumluluklarının önemini sorgulayabilme
10.	SB.5.4.3. Temel insan hak ve sorumluluklarının önemini sorgulayabilme

SOSYALKAMPUSS

ÇANTA[®]
YAYINCILIK A.Ş.